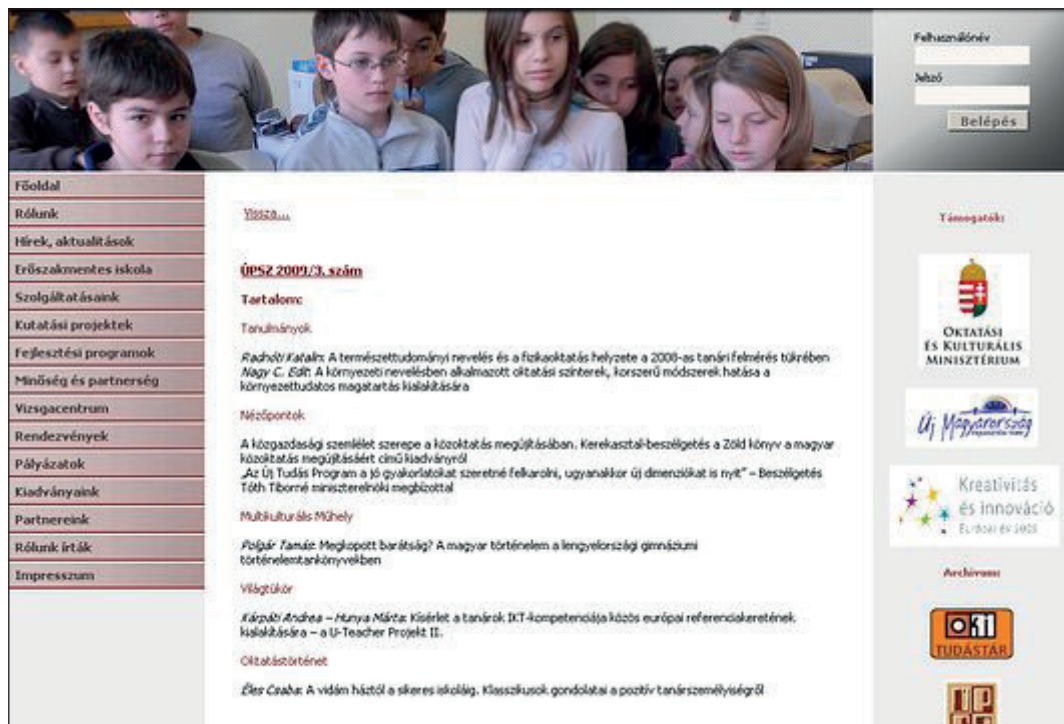

Mayer József főszerk.

Új Pedagógiai Szemle (Bodosi Béla)

A MAGYAR PEDAGÓGIAI TÁRSASÁG ÉS
AZ OKTATÁSKUTATÓ ÉS -FEJLESZTŐ INTÉZET FOLYÓIRATA

Egy régi-új folyóiratról

A címbeli szófordulat arra utal, hogy a pedagógiai szaksajtó palettáján a legjobbak közé tartozó lap – amely jelenleg az *Új Pedagógiai Szemle* (ÚPSZ) címet viseli – a rendszerváltozás, majd a főszerkesztőváltás és a 2008-as változások ellenére is fenn tudta tartani alapvető karakterét, és megőrizte jelentőségét a rivális orgánumok között. A változások nem jártak hangváltással, de még csak kényszerű hangsúlyváltásokkal sem.

A *Pedagógiai Szemle* igen régi előfizetője és olvasója vagyok. Emiatt nehéz elfogulatlanul szólnom a folyóirat sok évtizedes, színvonalas, a pedagógiai gondolkodást és különösen a napi gyakorlatot segítő tevékenységéről. Az objektivitásra való törekvést azonban megkönnyíti az a kiegyensúlyozottság, amely szinte a kezdetektől – a változó összetételű szerkesztőbizottság és a külső, formai átalakulás ellenére is – kiforrott jelleget kölcsönöz a lapnak mind stílusában, mind hangvételében. További ezzel összefüggő, a folyamatosságot erősítő elem az, hogy az óvodától a felsőoktatásig a pedagógiai gyakorlat teljes spektrumát képesek az egyes számok megjeleníteni. Semmiképp sem elhanyagolható érdem az elmélet és a gyakorlat kényes egyensúlyának sikeres fenntartása, amely különösképpen elismerésre méltó törekvés, hiszen a kettő megbomlott egysége talán nálunk érzékelhető a leginkább.

A kaleidoszkópszerű sokféleség és a magas szintű pedagógiai szakmaiság általában is, de különösen a témák megválasztásában egyértelműen a pedagógiai folyóiratok legjobbjainak sorába emelte, és ott is tartja a rangos szakmai múlttal rendelkező folyóiratot. Ez többek között a szakmaiságnak és a szerkesztőgárdának köszönhető, de nem elhanyagolható tény az sem, hogy a kiadvány a megjelenés napjától online olvasható. Ehhez természetesen olyan kiadói háttér is szükséges, amelyet a Magyar Pedagógiai Társaság és az Országos Köznevelési Intézet (OKI), illetőleg átalakítása után az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet (OFI) jelent a maga szakmai, tudományos és kiadói potenciáljával.

Az átállás nem volt zavartalan. Sajnálatos rendszergazdai, esetleg honlapszerkesztési hiányosságról volt szó; átmenetileg nem lehetett az OKI és az ÚPSZ honlapjáról, de még az OFI-honlapról sem böngészni. Szerencsére a keresés és a letöltés immáron egyaránt lehetséges az archívumban is. Valószínűleg az egész magyar pedagógustársadalom nevében kijelenthetjük, hogy lapunk a pedagógusképzés, valamint a továbbképzés terén, sőt a felsőfokú szakképzésben is az egyik legjobban hasznosítható háttér- és segédanyag. Ez köszönhető az archívumnak, valamint a gyors keresési lehetőségeknek, nem kevésbé a nyomtatóbarát letöltésből fakadó előnyöknek.

A két kiadói társ, a tulajdonos és a szponzor összefogásának kölcsönös előnyeit leginkább a pedagógusszakma és az olvasók élvezik. Ennek markáns megnyilvánulásaként tekinthetünk a VI. és a VII. nevelésügyi kongresszus előkészítése, szervezése és értékelése kapcsán kifejtett erőfeszítéseikre. Értékes tapasztalatokra tett szert a lap az ÚPSZ-kávéház és az OFI-konferenciák, például a 3 I Akadémiák szervezésével és lebonyolításával is. A három I valójában három *i* betűs szerkezetre utal, azaz az innovatív környezet, az inkluzív társadalom és az integratív iskola hármását jelenti. Ennek köszönhetően a magyar köznevelés fontos témaköréi és kérdései a lap honlapjáról is elérhetők. Ebben az évben a műveltségterületek és a tantárgyak tartalmával, állandóságukkal vagy változtatásuk szükségességével összefüggő problémák jelennek meg, amelyek a szűkebb szakmai közvéleményen kívül az érdeklődők szélesebb körét is érinthetik. Külön kell szólnunk a szerzői kollektíva sokféleséget tükröző, szerencsés megválasztásáról és az ugyancsak rendkívül sikeres állandó rovatok bevált rendszeréről is.

Az óvodapedagógustól a kutatón át az egyetemi és a főiskolai hallgatókig mindenki számára publikálási alkalmat teremtenek, de az oktatók, a legkülönbözőbb munkakörben működő és sokféle pedagógiai interdiszciplinát művelő teoretikusok véleményét is közzéteszik. Az időszerű pedagógiai kérdések széles körű és gyors megvitathatóságára való törekvést mélyíti el a fent említett kávéház. Az OFI-pontok regionális koordinátori hálózata azzal a céllal jött létre, hogy biztosítsa az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet országos jelenlétét a köznevelés, a szakképzés, a felsőoktatás és a közművelődés területén; széles körben ismertesse az intézetben folyó kutató-fejlesztő munka eredményeit; teret nyújtson a minél szélesebb körű szakmai részvételnek és véleménycserének, miközben szerepet vállal az országos pedagógia szakmai és szolgáltatói feladatainak ellátásában.

A fent említett tevékenységi területeken rendkívül gazdag lehetőségek adódnak a lap és az OFI számára a koordinációra, valamint az ebből fakadó gyümölcsöző együttműködésre. A tartalmi sokszínűséget a rovatok sokrétősége önmagában is biztosítja, de a *Tanulmányok* című rovat további differenciálódásra teremt lehetőséget. A *Nézőpont* archívumbeli visszakeresését mindenki el tudja végezni, az *Archívum* pedig önmagáért beszél, rendkívüli változatosságot mutatva: a szerkesztőségi vendégek megszólaltatásán túl az intézménybemutatókon át a pódiumbeszélgetésig.

A *Látókör* a maga pedagógiai aktualitásaival naprakésszé teszi olvasóit, ugyanakkor állásfoglalásra készíteti őket. A *Világítókörben* európai és világméretű kitekintéssel ítélni tudjuk meg oktatásügyünk jelen helyzetét. Ehhez kapcsolódóan a *Látókör* című rovatban folyamatosan nyomon követhetjük a határon túli oktatás kérdéseit, mindez nem kis mértékben gyakorlati hozadékkal is szolgál hazai iskoláink számára.

Neveléstörténészként a *Múltunkból* című rovat különösképp közel áll hozzám igényes, színvonalas válogatásaival. A változatosságot jól reprezentálja a rovatok színes kavalkádja, amely a 2008-as változtatások után az alábbiakra tagolódik: *Internetkalauz, Tanulmányok, Nézőpontok, Világtükör, Műhely, Látókör, On-line, Határainkon túl, Esélyteremtő iskola, Visszalapozó, OKI-műhely, Konferencia, Kritikai-figyelő, NAT-műhely, Könyvjelző, OECD-dokumentumok* stb.

Meg kell említenünk a folyóirat nagy tapasztalatokkal rendelkező munkatársait, továbbá a neves szerkesztői gárdát. A maga területén szaktekintélynek számító személyek közül néhány: Vekerdy Tamás, Szüdi János, Tencsényi László, Szekszárdi Júlia, Báthory Zoltán, Vass Vilmos, Sallai Éva, Donáth Péter stb. Fontos kitérni a heterogén szerzői kollektíva írásait egységes stílusúvá rendező szerkesztők érdemeiről, mint például az esztétikus külső megjelenés, a modern tipográfiai megoldások és a helyenként kiemelkedő színvonalú illusztrációk, ez utóbbiak különösképp a kutatási beszámolók illusztratív, megértést segítő grafikonjaiból és egyéb táblázatos kimutatásaiból tevődnek össze.

Magam és oktatótársaim a felsőoktatásban rendkívül használhatónak, hovatovább nélkülözhetetlennek tartjuk a lapot, s hallgatónk is visszaigazolja ezt a véleményt. Bátran ajánlhatjuk a neveléstudománnyal ismerkedőknek és az azt művelőknek csakúgy, mint a gyakorló pedagógusoknak. Különösen fontosak azok a tanulmányok, amelyek széles skáláját választják meg az elméleti és a gyakorlati pedagógiai kérdéseknek. Hangsúlyozni kell a lapnak a méréses módszerek terjesztésében vállalt szerepét, az alkalmazási lehetőségek növekvő terjedését elősegítő gyakorlatát. Külön elismerés illeti ezt a népszerűsítő törekvést, amellyel önmagában is segíti a neveléstudomány presztízsének emelését. Megragadható ez a pedagógiai innovációk, a napi pedagógiai gyakorlat kutató-fejlesztő jellegének erősítésében, végső soron a továbblépés legfőbb feltételének tekinthető hatékonyságjavításban, amely az úgynevezett hozzáadott pedagógiai érték egyenletes növelésének lehetőségét biztosítja. Jól tükrözi ezt a KOMA-mellékleteknek, a pedagógiai pályázatok rendszerének és a NAT-nak, valamint az EU-kompatibilis területeknek a beépítése, szerves integrálása a hasábkokon. Környezetpedagógiai és esélyegyenlőségi, valamint a tantervi adatbankra vonatkozó, a gyermek- és ifjúságvédelmi, az SNI-vel és a tehetségfejlesztéssel összefüggő kérdések mind-mind rendszeresen szereplő témák. Voltaképpen tehát semmi sem maradhat ki a korszerű nevelés fegyvertárát érintő jelentős témák közül. Így a kompetenciaalapú oktatás kérdései vagy az iskolai fegyelem, a biztonságos iskola problematikája és a tanári státust érintő vagy a tanár-diák viszony változásaiban rejlő újabb keletű, nyugtalanító változások egyaránt helyet kapnak a lap egyes számaiban. Megfordítva is igaz, ha a neveléstudomány művelésében valamiféle naprakészség elérésére törekszünk, ennek lehetőségét megtaláljuk a *Pedagógiai Szemle* rendszeres tanulmányozásában. Hallgatói oldalról nézve a TDK-, szak- és záródolgozati témák megjelentetésére is kiváló lehetőséget biztosít, vagy elhelyezhetők az efféle munkák az ÚPSZ tárhelyén. Legújabb akciók előfizetési lehetőségük az online változatra igazán kecsegtető ajánlat.

Ami pedig a magyar nyelv és irodalomra vonatkozó, mind a pedagógusok, mind a tanárjelölt hallgatók szemszögéből nézve a lap hasznosíthatóságát, konkrét számadatokkal kívánom érzékeltetni a benne rejlő, meggyőzően széles körű lehetőségeket. Olyan népszerű területek, mint például az *olvasóvá nevelés, nyelvhasználat, stílus, nyelvi hátrányok, kommunikációs kompetencia, beszédfejlesztés, nyelvi készség, kifejezőkészség, nyelvtanítás, grammatikai tudás, könyvtár-pedagógia, olvasótábor, olvasás- és szövegértés, tanárok nyelvi hiányosságai* stb. témák többsége esetében a keresés (amely finomított részletes, valamint több- és kulcsszavas módon is biztosított) 1–15 találati lapon 124–300 találati listát igazol vissza. Cikkek tömkelege áll tehát rendelkezésre a magyar nyelv és irodalomra leszűkített alkalmazáskor. Önmagában az ÚPSZ beírása a keresőbe azonnal több, e szűkebb kör részére különös érdeklődésre számot tartó írást jelenít meg. Kérem, az *Anyanyelv-pedagógia* kedves olvasóit, tegyenek egy próbát az ÚPSZ archívumában való keresésre, s látni fogják állításaim visszaigazolását.

Összegezve a fent elmondottakat megállapíthatjuk, hogy az *Új Pedagógiai Szemle* korszerű, naprakész folyóirat, amely a pedagógiai információk mellett a magyar nyelv és irodalommal pedagógiai közegben foglalkozók számára is lehet valóságos tárház, igazi neveléstudományi tezaurusz vagy még inkább szakmai kresztomátia.

Bodosi, Béla: About an old-new journal

Az írás szerzőjéről

Bodosi Béla

Eszterházy Károly Főiskola, Eger, Magyarország

bodosi.bela[kukac]uni-eszterhazy.hu